

СТАЛИНСКӨЙ ТУЙӨД

ЛЕДЗЭНЫ УСТЬУСАСА ВКП(б) РК да РАЙИСПОЛКОМ

№ 6 (375)

Январь 22 лун, 1939 во

Номерлн до-
ныс 8 ур.

Ленинлыс великөй заветжассө олөмө пөртөм
обеспечитис миан странаын социализмлыс по-
беда.

ЛЕНИНЛӨН ДЕЛӨ ПОБЕДИТАС СТАВ
МИРЫН.

МЕД ОЛАС ЛЕНИНИЗМ!

Ленинлөн делө олө да торжествуйтө!

дас вт во саын дугдис
ужавны пламеннөй сөлөм
Великөй Октабрскөй соци-
алистическөй революцияса ге-
нилөн, став мрса ужалыс
лөдлөн вожд да учитель Вла-
димир Ильич Ленинлөн.

дас вт во миан великөй
социалистическөй рбфина
большевикяслөн партија вес-
көдлөм улын, человечест-
волөн великөй генилосиосиф
Виссарйонович Сталин вес-
көдлөм улын олө, зоричалө
да луныс-лун мунө век выл
ыл вермөмжасө коммунисти-
ческөй общество стрөитө-
мын, аслас победоноснөй
тул вылыс народлыс став
вражяссө грөмитөмөн, па-
ныдаслыс став сөкыдяс ве-
вөмөн. Миан странаын со-
циализм победитис. Соци-
ализмлөн победа— Ленин де-
лөдлөн победа.

Ленинлыс знамја миан
страна вылын да став мр
вылын выдөз кыпдөс Ле-
нинлөн медбур друг, уче-
ник да соратник, великөй
Сталин. Слө нуис тадө ве-
ликөй ленинскөй знамјасө
партијалөн, рабочөй класс-
лөн да ужалыс крестьянст-
волөн уналыда вражяскөд
упорнөй тыш пыр. Слө нөш-
та-на юнжыка топдөс Сө-
ветскөй Союзса народжасөс
социализм знамја улө. Слө
мулытөг нуддөс да нуддө
странаөс Ленинлөн индөм тул
куза.

Большевикјас партија да
став народјас нимсан Ленин
горт дорын Сталин јорт
еетлис великөй клатва— сн-
мөс моз вичны сылыс завет-
јас. Сталин јорт кланитчөс:
вылын кутны да сөстөма
вичны партија шленлыс ыж-
ыд нимсө;

ассыным сіннымсө моз
вичны миан партијалыс өт-
увјалунсө;

вичны да јонмөдны про-
летариатлыс диктатура;

став выныс јонмөдны ра-
бочөјјаслыс да крестьяна-
лыс сојуз;

јонмөдны да паскөдны
Сөветскөй Республикајас-
лыс Сојуз;

јонмөдны мианлыс Крас-
нөй Армија, мианлыс Крас-
нөй Флот;

јонмөдны да паскөдны
став мрса ужалыс јөзлыс
сојуз— Коммунистическөй
Интернационал.

Тадө клатвасө честөн
пөртөма олөмө. Сталин јорт
странаөс ваддөс социализмө.

1924-өд восан, кор вөлі
примөтөма СССР-лыс мед-
вөзса Конституция, миан
страна лоис вынөбра индустри-
алнөй дөржаваөн. Кык
сталинскөй пјатлеткајас чө-
жөн миан странаын стрөи-

төма индустријалыс сешөм
гигантјас, кушөдөмсө оз төд
весөг мр. Сөмыын өтө Маг-
нитогорскөй металлургиче-
скөй завод прпромышленнөй
прөдукциясө сөсетө сы мын-
да, мыјдта оз сетны Польш-
алөн став заводјасыс.
Странаөс индустриализирү-
төм куза ленинско-сталин-
скөй план олөдөмө пөртөм
јонмөдөс рбфиналыс доры-
ган вын, вооружитис Крас-
нөй Армијаөс да Краснөй
Флотөс первокласснөй тех-
никаөн. Миан промышлен-
ност өнө „подудулавсө выл,
өнија кадса оззыр техника
вылын јона развөитөј сөкыд
индустријалөн да ла нөшга јон-
жыка развөитөј і машиностро-
јөнијөдн“ (Сталин).

Гырыс вежөдөмјас лоисны
миан вичму овмөдөсын да сн-
јөс социалистическөја пере-
делөтөмын шөдөдөдөма все-
мирно-историческөй вермөм-
јас. Поснө откасаолыс крес-
танскөј овмөдјасас океан пы-
дө миан өнө гырысыс коллек-
тивнөй овмөдјасөс— колхозјас
да совхозјас, ккөдјасөс со-
циалистическөй индустрија во-
оружитис машинајасөн да
выл, передовдөј техникаөн.
Ужалыс крестьянаөс не м
кежлө мөздөма корысалө-
мыс, шыжалөммыс, поме-
шщичөј да кулагацкөј парти-
төмыс. Колхозиннөй крестьяна
олдыс зајиточиннөй да куль-
турнөй олөмөн.

Странаын бырөдөдөма ек-
сплоататорскөй классјас,
колыны рабочөј і класс, крес-
таналөн класс, интеллиген-
ция, чикөз бырөдөдөма мортөс
мортөн експлоатирү-
төм вылө позаналун. Луныс-
лун јонмө рабочөчөјјаслөн да
крестьяналөн сојуз.

СССР ем унајанаціоналнөй
социалистическөй ј государст-
во. СССР-са народјас костьн
пыр јонмө ленинско-
сталинскөй дружба да брат-
скөй сојуз. дас өтө сојузнөй
республика өтувтчөдны ве-
ликөй Сојузө даа унаціо-
нальноста народјјас великөй
Сталинскөй Конституция
знамја улын стрөдөитөны ко-
мунистическөй общество.

Быдмө да јонөмө Сөвет-
скөй страна і Сталинскөй
Конституция шопондө улын.
Социализм пырөс іс миан быд-
лунја олөмө, нарародлы бытө.
Социалистическөй өј строител-
ствоын быд вывөл вермөм,
быд услах мијайан тышын
петкөдлө став м мрса ужа-
лыс јөзлы ленинизм тор-
жествуйтөм јылымыс.

Сталин јорт вөлөддө сө-
ветскөй народөс іс минут кеж-
лө не вунөдлыныны капита-
листическөй окружөније јы-
лыс, пыр лоны і бөитөлнө-

јөн. Ленинскөй-сталинскөй
бөитөлност да непрөмрөмөст
вражяс динө јавлајтчө быт
колана условіөдн ленин-
скөй тул куза вөдө мундө-
лы.

СССР-са, РСФСР са, со-
јузнөй да автономнөй рес-
публикајас Верховнөй Сө-
ветјасө бөрјөсөмјас вылын
сөветскөй народ петкөдлис
некор азывөлтөм морал-
нөй да политическөй өтүв-
лун, демонстрирутөс помтөм
преданност да радејтөм бол-
шевицскөй партијалы, Сөвет-
скөй правителстволы да ве-
ликөй Сталинлы, демонстри-
рутөс ассыс мрөтчытөмлун
народлөн вражяскөд - троц-
кистско бухаринскөй да бур-
жуазно - националистическөй
фашистскөй шпюнијаскөд да
вредителјаскөд тышын.
Верховнөй Сөветјасө бөр-
јөсөмјас вөліны соци-
алистическөй демократизмлыс
торжество јарјугыда де-
монстрирутөмөн.

Миан странаөс победајас-
сөн восхшщөјтчөдны став
мрса ужалыс јөз. Миан ве-
ликөй рбфина индө тул шуда
да гажа олөмө став парти-
тана человечестволы. Тадө
тулыс— Ленин—Сталин пар-
тијалөн тул.

Ленинизм олө, торжест-
вуйтө да побөдитас став
мирын!

НКТП-лөн „Под- земгаз“ -са работ- никјасөс награждајтөм

СССР-са Верховнөй Сө-
вет Президиумлөн Указөн
„Подземгаз“ Горловскөй
станцияын изшөм подзөм-
нөй газификациялы научној
метод разработөјтөмыс да
тадө методсө успешнөја
освоитөмыс наградитөма
НКТП-лөн „Подземгаз“-са
работникјасөс 45 мортөс.

Ленин орденөн награди-
төма: Главгазса начальник
Василиј Андриянович Матве-
јөс, Горловскөй станция-
са главнөй инженер Петр
Владимирович Скафөс, Гор-
ловскөй станцияса главнөй
инженерөс вежыс Смитриј
Иванович Филипповсө.

„За Трудовуј доблест“
медалөн наградитөма 14
мортөс, „За Трудовөје от-
личіје“ медальнө— 28 мортөс.

(ТАСС).

21 января исполнилось 15 лет со дня смерти вели-
кого учителя и гениального вождя пролетариата
Владимира Ильича Ленина (Ульянова).

На снимке: В. И. Ленин на отдыхе в Горках. (1922 г.).
(Центральный музей В. И. Ленина).

Репродукция Бюро-клише ТАСС.

ЛОНЫ ЛЕНИНСКО-СТАЛИНСКӨЙ ТИПА ДЕЈАТЕЛЈАСӨН

Јортјас! Овмөс да культу-
ра став јукөнјасын миан
успөхјас да достижөнијөс
збылыс гырысөс. Но Ле-
нин да Сталин велөдөны
миан не знавајтчыны, не
кичитчыны успехјасөн, са-
да најөс доңавны. Народ-
лыс вражяссө разоблачи-
төмјаскөд јтөдөны, фашист-
скөй разведкајасөс разоб-
лачајтөмкөд јтөдөны ми аз-
чим, мы мијанлы сулалөс
мијанлыс успехјас переөце-
нитөм да прөтивниклыс вын-
јасө доңавтөм.

Оз поз вунөдны Ленин-
лыс да Сталинлыс индө-
јасөс сы јылыс, мы ми ог
имөитө право переөценивајт-
ны ассыным успехјаснымсө,
успөхјасөс јурбергөдчөм-
лөн зөв ыжыд вред јылыс.

Со мыла Ленин јортлөн
индөјасыс сы јылыс, ку-
шөдөн долженөс лоны ми-
јан политическөй дејател-
јас, медым пыр вичны на-
родлыс доверөје, медым
пыр лоны массајасөн нас-
тојашщөй вескөдлысјасөн,
тадө индөјасыс мијанлы—
закон.

Ми долженөс лоны ле-
нинскөй типө дејателјасөн,
кызи велөдө мијанөс Сталин
јорт. Ми долженөс лоны
сөшөм-жө јаснөј да опреде-
лоннөй дејателјасөн, кызи
Ленин, сөшөм-жө повтөм-
јасөн тышыя да пөшщадө-

төмјасөн народлөн вражяс
динө, кушөдөн вөлі Ленин,
сөшөм-жө свободнөјөн, кы-
зи Ленин, быдөкас паника
кофыс, кор делөыс заво-
дөтчө сложнөјмыны да го-
ризонт вылын заводөтчө
тыдавны опасност. Ми дол-
женөс лоны мудрөјөн да
термастөмөн став вопросјас
решөјтөдн, көнө колө быд
боксан ориөтирутөдөм да
став плусјас да минусјас
быд боксан арталөм, ку-
шөдөн вөлі Ленин, долже-
нөс лоны сөшөм-жө прав-
дөвөјөн да честнөјөн, ку-
шөдөн вөлі Ленин, сн-жө
радејтны ассыным народ,
кызи радејтис сн-жө Ленин.
Колө велөдчыны лоны се-
шөм дејателјасөн, кушөдөн
вөлі Ленин да кушөм ем
Сталин јорт.

Кужны дорожитны народ
дөверөјеөн, кужны быдлаын
да пыр быд восков вылын
лыддысны народ мнөшөјөн,
чуткөја кывзыоны сн-жө го-
лөсө, прөверајтны ассыд
дејствөјејасөтөм народ пыр,
кызи тадө велөдөс Ленин да
кызи тадө велөдөс Сталин,
не знавајтчыны да не
сетчыны мијан победајаслөн
грандиозносткөд јтөдөны
успөхјасөс јурколөмөмы—
өтарсан, да не усны пани-
каб, кор горизонт вылын
тыдовтчө кушөмкө опас-
ност— мөдарсаң, тащөм мо-
гыс.

(А. А. Жданов јорт докладөс, көдөс вөлі сн-жөма В. И. Ленин кулаи
лунсан 14 во тырөмлы).

В. И. Ленин, И. В. Сталин и В. М. Молотов в редакции газеты „Правда“. (1917 г.)

Ленінізм лён торжество

Основной звеном, мысля партија заводітас паскідны соціалістической строітелство, лоі страна-лбн соціалістической индустріалізація. 1937 во помагіг кежлб-нн СССР-ын промышленност довоженној уровенкбд сравнітбдн быдміс сіім пбвмс унжык.

Нефт перјбм содіс 9,2 мільён тоннасаи 1914 воын 33,5 мільён тоннабз 1938 воын. Чугун сывбдм 1938 воын матысб 16,3 мільён тоннабз. Тајб нол пбв унжык, мыјдта влі сывбдма 1913 воын. Стал вбчбм содіс пбшт 5 пбв, код 1 составлајтб 20,3 мільён тонна. Машіностројеніелбн продукция 1936 воын-нн составлајтс 20,8 мільярд шавт. Став промышленној продукцияс 80 прбчентыс унжык м 1 бостам прбпріятіејасыс, кодјасбс вылыс вбчбма лібб збннас реконструірујтма Сталінскбј пјатілетка војасб.

Міјан индустріаын строітбма гігантјас, лбсббдма вынббра чорнбј металлургіја. Лбсббдма промышленностлбн быдса отраслјас, кодјас ез вбвны важ Россіаын. Міјан бн 1 ем асланым тракторстројеніе, комбајнјас, станокјас стрбїтбм, асланым автомобілнбј промышленност, хіміческбј промышленност, візму овмбсса машінајас вбчбм, вынббра авіаціоннбј промышленност. Колосалнбј вермбмјас шедббдма електрїфікація куза, кодбс Ленин лыдбс подулбн странаын соціалістической ре-

конструкція нубдбмын. Став промышленној продукция уровень сертї міјан страна бостіс медвозза места Левропаын да мбббд места мірын.

Соціалізм верміс візму овмбсын. Колхознбј строі победітс. Медббрја капіталістической класс—кулачество—бырббдма сплошнбј коллектївізація подув вылын.

Промышленност міјанлыс візму овмбс вооружітс озыр технїкабн. 1919 воын Ленин мбвпаліс советскбј візму овмбслы 100 сурс трактор јылыс. 1938 воын советскбј мујас вылын ужаліс-нн 470 сурс трактор, 120 сурс комбајн, дас да со сурсјасбн мукбд пблбс сложнбј сельскохазјственнбј машінајас.

Колхознбј мујаслбн воыс-воб быдмб урожајност. 1937 воын влі бостбма 7 мільярд пуд сајас наф. Земледеліелбн став продукция ветгыргіс 1913 волыс уровенсб 2 пбв.

Колхозјас да колхознїкјас бостбны озыр доходјас. Советскбј Сојуз паста ем уна колхоз-мільонерјас. Советскбј сікт олб зажітчнбја, счастлївбја, культурнбја. Странабс индустріалїзујтбмын да сельскбј хазјствобс коллектївізујтбмын сталінскбј полїтіка нбшта-на јонжыка јонмбдс да вбчс жугбдны поэтбмбн рабочбј классыс да крестанстволыс јїтбд.

СССР—возынмуныс культурнбј страна. Велбдбчбм вылб право, кыці і мукбї велікбј правојас, код 1 за-

војујтбма советскбј народбн да гїжбма Сталінскбј Конституціяб, гарантїрујтчб міјан соціалістической строїбн. Начальнбј школајасын всеобшщбј обязательнбј велбдбчбм, дас сурсјасбн выл школајас, сојасбн вышбшбј учебнбј заведеніејас тырвыјб тырмббдны народнбј образованіелы зорїзалбм. Советскбј странаса школајасын 33 мільён велбдчыс, ВУЗ-јасын велбдчбны 600 сурс студент.

Міјан учонбјјас озырмббдны мїровбј наукабс асланыс открытїејасбн. Советскбј поларнїкјаслбн ісследованіејас составітснны наука развівајтбмын быдса эпоха. Міјан героической лотчїкјаслбн лебзылбмјас востїсны выл странаца мїровбј культура історїаын. Советскбј музыкантјас занімајтбны медвозза местајас международнбј конкурсјас вылын. Советскбј театрјас—медбурбс мірын. Культуралбн зорїзалбм кычаліс став странабс. Міјан шымыртны поэтбм Советскбј сојузын абу сешбм пельбс, кбн 1 оз мун культурнбј революція, код јылыс мбвпаліс да мыј вылб коріс В. И. Ленин.

Советскбј Сојуз—страна, кбн 1 Сталин јорт вескбдлбм улын пбртбма олбмб Ленинлыс заветјасбс. Ленинлбн—Сталінлбн знамја лоі став мірын мільонјаслбн знамјабн. Ленинізм победітс квајтбд јукбн му вылын, сіјб сіз-жб победітас став мірын.

КОКСОВОЈ ПРОМЫШЛЕННОСТСА РАБОТНІКЈАСОС НАГРАЖАЈТОМ

СССР-са Верховнбј Совет Презїдіумлбн Указбн коксобј промышленностын важнејшбј ізобретеніејасыс наградітбма: Ленин орденбн—НКТП-лбн Главкоксса старшбј ін-

женер Зїнаїда Ілїчна Фрїдландбс, НКТП-лбн Главкоксса старшбј инженер Семен Андреевич Ануровбс да НКТП-са хазјственнїкјаслбн Московскбј інстїтут-са преподавател Нїкола

Грїгорјевіч Шеколінбн. Трудбвбј Краснбј Знамја орденбн наградітбма Главкоксса начальнїк П. А. Јудїн јортбс да Главкоксса главнбј инженер П. Б. Заровнбј јортбс. (ТАСС).

Кыці ужавны кыгабн

„ВКП(б) історїа Крагкбј курслбн“ светб петбм вбвлытбма кыпбдс Маркс—Енгелс—Ленин—Сталин теорїабн овладејтбмб рабочбј-јаслыс, колхознїкјаслыс да советскбј інтеллігенціа-лыс зїлбм став велбдбчбм кружокјасб вбјбдны зїлбм-јас чорыда крїтїкујтбмбн, ВКП(б) ЦК сетб бн 1 торјбн ыжыд гбччанлунміјан кадр-јаслбн самостбјателнбј індївїдуалнбј велбдбчбмлы.

Самостбјателнбј велбдбчбм требујтб медвоз кыга-лыдбшыс кужбм, а тајб лоб разбїрїтчыны основнбј фактјасын, кодјасбс ізложїтбма авторбн. Кыгаыс текст гбгбрвобм прбдполагїтб текстыс подувсб—кывјас гбгбрвобм, прбдложенїејас да, медббрын, со-держанїесб збннас гбгбр-вобм.

Сїјб лїбб мбд кыв тбд-тбм случајын рекомбндујт-сб објазателнб відбдлыны словарб—бтї кыв гбгбр-во-тбм шбкыда вбјбдб быдса мысл гбгбрво-тбмб.

Јона-б бдїб колб лыдб-ны? Откымынјас думажтбны, мыј кымын нбжбжык лыд-бб морт, сымын сіјб бур-жыка усваивајтб матерїал. Тајб абу зїк вескыд. Оджб лыдббм отсалб бдїбжык гбгбрвоны лыдббмлыс смысл.

Оз пог, ферт, путажтны бдїб лыдббм термасбмкбд. Колб дугдывтбг развівајт-ны бдїб лыдббмлыс навык-јас, но вбчны тајбс постепеннб, лыдббмтбрсб гбгбр-во-бмлы ушцербтбг.

Лыдббмсб гбгбрвобм сер-тї кымывлб матерїалсб лыд-ббны вылпбв, быд фраза-смыслб думажтбмбн. Бур-жык, ферт, зїлны гбгбр-во-ны матерїал сразу, сбмын текстылбн торја гбгбр-во-тбмжык местајасб ббр бер-гбдчылбмбн.

Кыгабн ужалїгбн шбкыда прїменајтсб кыгаб пасїбм-јас да замечанїејас вбчан сістема. Сылбн целыс—ав-тор мыслјаслыс последо-вателност пасјалбм. Глав-нбј да второстепеннбј до-казательствојаслыс торја етапјас, выводјас да сіз-во-зб уна сікас условнбј обозначенїејасбн пасјалб-мбн, лыдббс кыч бытбтб сістематїзујтб матерїал. Пасјалбмјас мобїлізујтбны лыдббсыслыс вїманїесб сылы колана матерїал вы-лын, кыгалбн сбмын опре-деловнбј местајасб мббс бергбдчыны лезбмбн.

Сїз-жб пблезнб вбчавны кыгаын, шбкыджыка полб-јас вылас, сіјб лїбб мбд за-

мечанїејас. Сїјб лобны крїтїческбј замекјас, мбд істочнїкјас да фактјас вы-лб ыстысбмјас, мбвпјас да соображенїејас, кодјас во-існы чїтателлы лыдббсыгбн. Колб сіз-жб выпїсывајтны кыгаыс колана лїстбокјас. Унжык вїманїе колб сет-ны кыгалбн лїбб главалбн вводнбј јукбнјас вылб, кб-нї авторбн шбкыда індыс-сбны прблемајас, сетбсб прїнціпалнбј установа сі-јб лїбб мбд вопрос освеш-цајтбмын. Сешбм-жб кол-лб лоны вїмателнбјдн кы-галбн лїбб сіјб торја гла-вајаслбн заключителнбј ју-кбнјас дїнб, кытыс мї азтам ітогјас, выводјас, кодјасын шбкыда повторајтчыны ос-новнбј положенїејас. Ста-выс тајб отсалас лыдбб-сыслы правлнбја гбгбр-во-ны прїзведевнїелыс содер-жанїе, бура усвоїтны ма-терїал.

Кор прїзведевнїе лїбб сылбн кушбмкб јукбн гб-гбрво-бма, усвоїтбма, пб-лезнб гїжны. Основнбј ус-ловїејас, кодјаслы должен бтвечажтны гїжб,—женїд-лун да содержателност. Асланыс форма сертї гїж-ббјас овлбны разнбјбс: план, тезїсјас, конспект, рабочбј запїс да с. в. Тезїс фор-мулірујтсб пыржык бн 1 фра-забн, кодын концентрірујт-сб став главнбј мыслыс. Планлбн пункт ем пыржык заголовк да оз ердбд тыр-выјб отрывоклыс содер-жанїесб.

Лыдббгбн шбкыда ков-мывлб лыдббмторсб ас кыв-јасбн женыда вїсталбм. Сешбм запїсыс шусб конспек-тбн.

Запїслбн медса рацио-налнбј форма ем рабочбј запїс. Сїјб бтутвб аснас запїслыс став формајас. Сен ем і планлбн элементјас, торја тезїсјас, конспектї-внбј набросокјас, цїтатајас, торја кывјас да с. в.

Определеннбј да јаснбј целлбн емлун первој кы-габн обшцбја тбдмасбм, севса сіјбс вїмателнбја лыдббм, лыдббмтор женыда да содержателнбја гїжбм—со главнбј етапјас-сыс прїзведевнїе текст вылын ужын. Мї індїм та-нї кыгабн ужалбмлыс сб-мын медса паскалбм прї-јомјас да методјас. Најб-вырабатывајтсбны кыга-вылын самостбјателнбј уж-пробесын. Колб смелжы-ка бостчыны тајб ужас, не-повны бкыкдлунјасыс—на-јбс венны позана.

Ју. Б. Роїнскїј.

Суд решенїејас оз пбртсыны олбмб

Кбжва сіктсбветын јура-лыс Семјашкїн да секре-тар Каев јортјас оз пбрт-ны олбмб суд решенїејас. Сїктсбветын кујлб дас іс-полнїтелнбј лїст, код 1 абу пбртбма олбмб.

Отї суд решенїе сертї кага вербдм вылб колб-перјыны Артејев Андрей Ілїчлыс 861 шавт 12 ур Артејева Надежда Міхај-ловналы пблза вылб. Арте-

јев бтї учрежденїе-сан „лебалб“ мбдлаб, а сіктсб-вет бнбз-на некушбм мера ез прїмїт.

Сїктсбветлы колб шыбї-ны мїрбн олбмсб да іспол-нїтелнбј лїстјасбс регыд-жб пбртны олбмб, а злоснбја уклонажтчысјасбс кыскыны кывкутбмб. Улашев.

Ответственнбј редактор—А. ВОКУЈЕВ.